

การใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ในโรงเรียนและวิทยาลัย
ตามโครงการเงินกู้เพื่อการพัฒนาอาชีพศึกษา

(THE UTILIZATION OF AUDIO - VISUAL AIDS IN THE SCHOOLS AND
INSTITUTES UNDER THE LOAN PROJECT FOR THE
IMPROVEMENT OF VOCATIONAL EDUCATION)

โดย

นายวินัย งามแสง ค.ย.

004733

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๓

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนประกอบ
การศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

Handwritten signature

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

Handwritten signature ประธานกรรมการ

Handwritten signature กรรมการ

Handwritten signature กรรมการ

Handwritten signature กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

อาจารย์ประพัทธ์ แสงสวัสดิ์

วันที่... เดือน... พ.ศ. ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนและวิทยาลัยตามโครงการ เงินกู้เพื่อการพัฒนาอาชีวศึกษา"

- วัตถุประสงค์ :
๑. เพื่อทราบถึงกิจกรรมทางโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนและวิทยาลัย
 ๒. เพื่อทราบถึงความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและปริมาณในการใช้โสตทัศนูปกรณ์
 ๓. เพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการของครู เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์

การรวบรวมข้อมูล : ใช้แบบสอบถาม

- ผลการวิจัย :
๑. การบริการทางโสตทัศนศึกษา และความสะดวกในการใช้ในวิทยาลัยประเภทวิทยาลัยครู มีมากกว่าโรงเรียนและวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม และโรงเรียนประเภทการช่างอุตสาหกรรม
 ๒. ครูส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับโสตทัศนูปกรณ์พอสมควร
 ๓. ปริมาณการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของครู มากที่สุดได้แก่กระดาษคำร้องลงมาโต๊ะของตัวอย่าง ส่วนโต๊ะอรามาอันดับที่สุด
 ๔. ครูไม่ใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนในบางชั่วโมง เนื่องจากไม่มีความรู้ในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ชนิดที่ต้องการ
 ๕. ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่จำนวนโสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนและวิทยาลัยมีน้อย
 ๖. ครูต้องการให้มี ห้อง วัสดุและเครื่องมือในการผลิตให้พร้อม

Abstract

Thesis Title : "The Utilization of Audio-Visual Aids in Schools and Institutes Under the Loan Project for the Improvement of Vocational Education"

The purpose of the Study:

1. To find out the extent to which Audio-Visual Aids were put to use in schools and institutes of higher learning.
2. To find out the extent of teachers' knowledge, understanding and abilities to utilize Audio-Visual Aids.
3. To survey the problems and needs of teachers relating to the use of Audio-Visual Aids.

Method used in collecting data : Use of Questionnaire.

The major findings were :

1. Audio-Visual Aids services and facilities were available to a greater extent in Teacher-Training colleges than in Agricultural schools and colleges and Industrial schools.
2. Most teachers had a fair knowledge of Audio-Visual Aids and their uses.
3. Of all Audio-Visual Aids, the chalk-board was the most widely used, the specimen the second, and the diorama the least.

4. Audio-Visual Aids were not utilized in certain periods of instruction because the teachers' lack of know-how.
5. Problems are the small number of Audio-Visual Aids available.
6. To produce Audio-Visual Aids, proper space, equipments and materials are needed.

กิติกรรมประกาศ

วิทยาลัยนวมินทราชินีมณฑลบุรีรัมย์ สำเร็จลุกลงไปทั่วความช่วยเหลือของผู้มีพระคุณหลายท่าน โดยเฉพาะอาจารย์ประพัฒน์ แสงวณิช อาจารย์ควบคุมการวิจัย ได้ให้ความช่วยเหลือ ได้คำแนะนำและให้ความสะดวกทาง ๆ ทั้งแก่คนจนสำเร็จ ซึ่งผู้เขียนจะขอจารึกความกรุณา นี้ไว้ตลอดกาล นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ตลอดจนบรรดา ครู อาจารย์ที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม และรวบรวมส่งให้ จนเป็นที่เรียบร้อย สำหรับการพิมพ์นี้ คุณแดง เพชรสุวรรณ ได้ดำเนินการจัดให้พร้อมทั้ง ไร่น้ำจวนเป็นรูปเล่ม

ผู้เขียนใคร่ที่จะขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวมาแล้ว และท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ แก่ข้าพเจ้าได้กล่าวถึง ความดีหรือคุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยาลัยนวมินทราชินีมณฑลบุรีรัมย์ ผู้เขียนขอขอบใจ แก่ครูบาอาจารย์ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ถ้าหากส่วนใดเป็น สิ่งบกพร่องแล้วไซ้ร ผู้เขียนขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยาลัยนวมินทราชินีมณฑลบุรีรัมย์ คงจะมีคุณประโยชน์ต่อการศึกษารุ่นชาติ และนิสิตรุ่นหลัง ๆ บางตามสมควร

วินัย งามแสง

สารบัญ

บทคัดย่อ	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
รายการตารางประกอบ	ง
รายการแผนภูมิประกอบ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการ คณค่วาและวิจัย	๔
ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น	๕
คุณค่าของการ วิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
กล่าวจำกัดความ	๖
การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
บทที่ ๒ การศึกษากันคว้าเอกสาร และสิ่งที่เกี่ยวข้อง	
ความเป็นมาของโครงการ เงินกู้เจ้าการพัฒนาอาชีวศึกษา	๑๘
วัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ	๑๙
ประเภทของโสตทัศนูปกรณ์	๒๐
การเลือกโสตทัศนูปกรณ์	๒๕
หลักการใช้โสตทัศนูปกรณ์	๓๐

	หน้า
บทที่ ๓ วิธีคำนวณงานและการรวบรวมข้อมูล	
ประกาศ	๓๓
วิธีการรวบรวมข้อมูล	๓๕
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	๔๕
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๖
บทที่ ๕ ผลการวิจัย	
สรุปผลการวิจัย	๕๘
อภิปรายสิ่งที่ค้นพบ	๕๙
ข้อเสนอแนะ	๖๐๐
ความจำกัดของปัญหา	๖๐๖

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑ - ก.	จำนวนครู-อาจารย์ เจ้าหน้าที่ทั้งหมคนในโรงเรียนประเภท การช่างอุตสาหกรรม และจำนวนผู้สอนแบบผสมตาม	๔๒
๑ - จ.	จำนวนครู-อาจารย์ เจ้าหน้าที่ทั้งหมคนในโรงเรียนและ วิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม และจำนวนผู้สอนแบบผสมตาม	๔๓
๑ - ค.	จำนวนครู-อาจารย์ เจ้าหน้าที่ทั้งหมคนในวิทยาลัยประเภท วิทยาลัยครู และจำนวนผู้สอนแบบผสมตาม	๔๔
๒	ความรู้และประสบการณ์ทางไสตทัศนศึกษาของครู	๔๖
๓	การจัดทำไสตทัศนูปกรณ์ เพื่อใช้ประกอบการสอน	๔๗
๔	การบริการทางไสตทัศนศึกษา และความสะดวกในการใช้ ไสตทัศนูปกรณ์ในวิทยาลัยประเภทวิทยาลัยครู	๔๘
๕	การบริการทางไสตทัศนศึกษา และความสะดวกในการใช้ ไสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนและวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรม	๕๐
๖	การบริการทางไสตทัศนศึกษา และความสะดวกในการใช้ไสต ทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนประเภทการช่างอุตสาหกรรม	๕๑
๗	การจัดวัสดุอุปกรณ์ของครู	๕๔
๘	การจัดเครื่องมืออุปกรณ์ของครู	๕๖
๙	ความสามารถในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ของครู	๕๗
๑๐	ปริมาณการใช้วัสดุอุปกรณ์ของครู	๕๘
๑๑	ปริมาณการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ของครู	๖๐
๑๒	วิธีพิจารณาเลือกไสตทัศนูปกรณ์ เพื่อนำมาใช้ประกอบการสอน	๖๑
๑๓	การวางแผนเตรียมตัวของครู ก่อนการใช้ไสตทัศนูปกรณ์	๖๓
๑๔	การเตรียมนักเรียน ก่อนการใช้ไสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน	๖๔
๑๕	การเตรียมห้องเรียน ก่อนการใช้ไสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน	๖๖

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๑๖	การจัดกิจกรรมติดตามผลการใช้ หลังจากใช้สื่อทัศนูปกรณ์ ประกอบการสอนแล้ว	๒๗
๑๗	สาเหตุที่ทำให้ครูไม่ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนใน บางชั่วโมง	๒๘
๑๘	สาเหตุที่ทำให้ครูต้องใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนเฉพาะ ในบางชั่วโมง	๒๙
๑๙	ความถี่เห็นของครู เกี่ยวกับผลของการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ ประกอบการสอน	๓๐
๒๐	ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ของครู	๓๑
๒๑	ความต้องการของครู-อาจารย์เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนูปกรณ์	๓๒
๒๒	การจัดวัสดุอุปกรณ์ของครู ชาย - หญิง	๓๔
๒๓	การจัดเครื่องมื่ออุปกรณ์ของครู ชาย - หญิง	๓๕
๒๔	ความสามารถในการใช้เครื่องมื่ออุปกรณ์ของครู ชาย - หญิง	๓๖
๒๕	ปริมาณและความถี่ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ของครู ชาย - หญิง	๓๗
๒๖	ปริมาณและความถี่ในการใช้เครื่องมื่ออุปกรณ์ของครูชาย - หญิง	๓๘
๒๗	การจัดวัสดุอุปกรณ์ของครูที่มีวุฒิทางครู และไม่มีวุฒิทางครู	๓๙
๒๘	การจัดเครื่องมื่ออุปกรณ์ของครูที่มีวุฒิทางครู และไม่มีวุฒิทางครู	๔๐
๒๙	ความสามารถในการใช้เครื่องมื่ออุปกรณ์ของครูที่มีวุฒิทางครู และไม่มีวุฒิทางครู	๔๑
๓๐	ปริมาณและความถี่ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ของครูที่มีวุฒิทางครู และไม่มีวุฒิทางครู	๔๒
๓๑	ปริมาณและความถี่ในการใช้เครื่องมื่ออุปกรณ์ของครูที่มีวุฒิทางครู และไม่มีวุฒิทางครู	๔๓

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๓๖	การรู้จักวัสดุอุปกรณ์ของครูที่สอนวิชาชีพ และวิชาสามัญ	๔๔
๓๗	การรู้จักเครื่องมืออุปกรณ์ของครูที่สอนวิชาชีพ และวิชาสามัญ	๔๕
๓๘	ความสามารถในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ของครูที่สอนวิชาชีพ และวิชาสามัญ	๔๖
๓๙	ปริมาณและความถี่ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ของครูที่สอนวิชาชีพ และวิชาสามัญ	๔๗
๓๖	ปริมาณและความถี่ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ของครูที่สอนวิชาชีพ และวิชาสามัญ	๔๘
๓๗	การรู้จักวัสดุอุปกรณ์ของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน	๔๙
๓๘	การรู้จักเครื่องมืออุปกรณ์ของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน	๕๐
๓๙	ความสามารถในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ของครูที่มีประสบการณ์ ต่างกัน	๕๑
๔๐	ปริมาณและความถี่ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ของครูที่มีประสบการณ์ ต่างกัน	๕๒
๔๑	ปริมาณและความถี่ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ ของครูที่มี ประสบการณ์ต่างกัน	๕๓

รายการแผนภูมิประกอบ

	หน้า
กรวยแห่งประสบการณ์	๒๑